

ETIKUS ADOMÁNYGYŰJTŐ SZERVEZET

ADOMÁNYGYŰJTŐ SZERVEZETEK ETIKAI KÓDEXE

ÁLTALÁNOS ELVEK

Hogyan jött létre az Etikai Kódex?

Az Átláthatóság és Bizalom (ÁBC) Munkacsoport, a hazai adománygyűjtő civil szervezeteknek a NIOK Alapítvány kezdeményezésére létrejött szakmai szervezete. A csoport a hazai adományozási kultúra, az adományok felhasználásának átláthatósága, a nyilvánosság megfelelő tájékoztatása, az adománygyűjtő szervezetek segítése és az adományozás jogi környezetének fejlesztése érdekében tevékenykedik 2009 óta. Az *Etikai Kódexet* is ez a munkacsoport hozta létre. 2012 májusában az Etikai Kódexet elfogadó szervezetekből alakult meg az Adománygyűjtők Önszabályozó Testülete.

AZ ADOMÁNYGYŰJTŐK ÖNSZABÁLYOZÓ TESTÜLETE AZ ALÁBBI TERÜLETEKEN AKTÍV:

- I. Önszabályozás, átláthatóság
- II. Külső szabályozás, érdekérvényesítés
- III. Adományozási kultúra fejlesztése, tájékoztatás
- IV. Adománygyűjtési kultúra fejlesztése

AZ ADOMÁNYGYŰJTŐK ÖNSZABÁLYOZÓ TESTÜLETÉNEK EGYIK KIEMELT CÉLJA, HOGY ADOMÁNYOZÁST SEGÍTŐ RENDSZEREK LÉTREJÖTTÉT SEGÍTSE ELŐ.

Munkánk megkezdése óta számtalanszor találkoztunk az adományozók azon igényével, hogy nagyobb garanciákat szeretnének az adományok felhasználást illetően, hogy egységes, megismerhető keretek mellett szeretnék a civil szervezetek munkáját felmérni, megismerni. Az elmúlt tíz évben a szektor önszabályozására, minőség biztosítására, átláthatóságára irányuló törekvései mutatják, hogy a civil szervezetek is érzékelték ezt az igényt. Működőképes hazai modellt azonban mind ez ideig nem sikerült létrehozni. A NIOK Alapítvány és az ÁBC csoport összefogva a legnagyobb adománygyűjtő szervezetekkel egy adományozást segítő, bizalmat növelő etikai kódex kidolgozását határozta el. A hazai és nemzetközi rendszereket megismerve, elemelve, több évtizedes tapasztalatainkkal felvértezve vágunk bele a munkába, és a mintegy két éves csoportmunka, és egyeztetés eredménye lett a kódex. Az adománygyűjtő szervezetek a

csatlakozásuk deklarálásával, a kódex elveinek megismerésével és betartásával támogatóik számára átlátható helyzetet teremthetnek, mely így a bizalom növelése által több támogatást, az egységes elvek miatt könnyebb kommunikációt eredményezhet, és reményeink szerinti pozitív példája az egész civil szektor iránti bizalom növekedésére kihathat.

AZ ADOMÁNYGYŰJTŐ SZERVEZETEK ETIKAI KÓDEXÉNEK HATÁLYA

Hatálya kiterjed a Magyarországon a legalább egy éve bejegyzett, és folyamatosan működő civil szervezetekre és közhasznú nonprofit gazdasági társaságokra, akik tevékenységük során rendszeresen vagy esetenként adományt gyűjtenek. Tevékenységük szerint bármelyik szakmai ágazathoz tartozhatnak, tekintet nélkül bevételeik nagyságára. Az Adománygyűjtő Szervezetek Etikai Kódexéhez (továbbiakban Etikai Kódex) való csatlakozás önkéntes. A csatlakozó szervezet kijelenti, hogy a Kódex előírásait, javaslatait megtartja, alkalmazza mindennapi működésében és adománygyűjtési gyakorlatában, és önmagára nézve kötelezőnek fogadja el. Az Etikai Kódex működtetése és az eljárások fenntarthatóságának céljából a csatlakozó szervezetek éves díjat fizetnek.

Az éves díj megállapításának módját az Etikai Kódex működési rendje című dokumentumban szabályozzuk.

Alap értékek:

- Hitelesség
- Törvényesség
- Átláthatóság
- Nyilvánosság

HITELESSÉG

A szervezet mind adminisztratív működésében, mind kommunikációjában világos, nem félrevezető elvet követ. Az általa közzétett adatok megfelelnek a valóságnak. Elkerüli a félretájékoztatót. Mindent elkövet, hogy az adományozók tudatosan, megfelelő információk birtokában tudjanak adományozói döntést hozni, valamint, hogy adományuk az adományozó szándéka és a szervezet célkitűzése szerint hasznosuljon.

Törekszik a bizalom megőrzésére, rövid határidőn belül vagy haladéktalanul válaszol és intézkedik amennyiben kérdés vagy panasz érkezik (panasz- és ügyfélkezelési szabályzata szerint). Szervezetében a panaszokat írásban rögzített és nyilvánosságra hozott eljárási rend szerint kezeli.

Az adományok, támogatások gyűjtését tisztességesen, létesítő okiratának megfelelően, a meglévő és lehetséges adományozóit tiszteletben tartva végzi.

Mindent elkövet, hogy ne csak a saját hitelességét, hanem a szektor hitelességét is erősítse, az adományozói bizalmat növelje.

TÖRVÉNYESSÉG

A szervezet törvényesen működik. Amennyiben szabálytalanságot észlel, azonnal lépéseket tesz azok megszüntetésére, kijavítására.

A civil szektorra vonatkozó legfontosabb jogszabályok, rendeletek:

2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról,

2011. évi CLXXXI. törvény a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról,

350/2011. (XII. 30.) Korm. Rendelet a civil szervezetek gazdálkodása, az adománygyűjtés és a közhasznúság egyes kérdéseiről,

1996. évi CXXVI. törvény a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról,

2000. évi C. törvény a számvitelről (14. §),

224/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól,

2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról.

A vonatkozó hatályos jogszabályokat jelen Etikai Kódex csak tájékoztatásul tartalmazza a teljesség igénye nélkül.

ÁTLÁTHATÓSÁG

A szervezet törekszik az átláthatóságra, mind szervezete operatív működésében, mind programjai adománygyűjtése és adományozásai során.

A szervezet éppen ezért követi az Etikai Kódexben megfogalmazott átláthatósági elvárásokat melyek a következők:

MŰKÖDÉSI ÁTLÁTHATÓSÁG

Tervszerűen és követhetően gazdálkodik, hivatalos irataiba való betekintési lehetőség módját, melyre a törvény kötelezi, közzé teszi a honlapján. Legfőbb szervei üléseinek időpontját, meghívóját, napirendjét nyilvánosságra hozza, biztosítja részvétel lehetőségét (kivéve, ha azt adatvédelmi illetve személyiségi jogok miatt korlátozza). Működése átlátható az ügyfelek, a helyi lakosok és más érdekeltek számára egyaránt. A közhasznúsági beszámolóját a törvény által előírt időben és formában elkészíti és elhelyezi saját honlapján, ahol ezek, maximum 3 kattintásból elérhetőek, valamint az Etikai Kódex háttér adatbázisába, a Nonprofit Önarcképbe feltölti.

GAZDÁLKODÁSI, SZAKMAI ÁTLÁTHATÓSÁG

A szervezet rendszeresen és részletesen beszámol tevékenységéről és gazdálkodásáról. Amennyiben a szervezet éves bevétele meghaladja a 100 millió Ft-ot, akkor évente külső auditot készített, melyet weboldalán közzétesz.

A szervezet legalább évente számot ad a gazdálkodási tevékenységéről az alábbiak szerint:

- Közhasznúsági jelentés a törvény által meghatározott formátumban
- Éves beszámolót készít (nem közhasznú szervezet)
- Pontos tájékoztatást ad arról honlapján, hogy ki ellenőrzi a szervezet gazdálkodását és milyen rendben

Ezeket az adatokat is az átláthatóságra való törekvéssel, maximum 3 kattintásból elérhetővé teszi honlapján.

AZ ADOMÁNYGYŰJTÉS ÁTLÁTHATÓSÁGA

Alapvető cél, hogy az adományozónak minden adománygyűjtés során lehetősége legyen tájékozódni arról, hogy mire ad; adománya milyen mértékben fog hasznosulni; hogyan tájékozódhat vagy követheti nyomon adományának hasznosulását.

Adománygyűjtés célja legyen világosan kommunikálva. Világos kommunikációt jelent, ha adománygyűjtése során kifejtette a potenciális adományozók számára:

- hogy az adományozásnak konkrét vagy általános célja van,
- az adománygyűjtés céljához kapcsolódó a projekt (ha van ilyen) időbeli ütemezését, várható menetét,
- az adomány felhasználásáról történő visszacsatolás módját és várható idejét,
- ha az adományt nem csak az adományozási célra, hanem az adománygyűjtéshez kapcsolódó költségeire is fordítja.

A BEFOLYT ADOMÁNYOK FELHASZNÁLÁSÁRÓL TÖRTÉNŐ TÁJÉKOZTATÁS, ADATOK NYILVÁNOS HOZZÁFÉRHETŐSÉGÉNEK BIZTOSÍTÁSA

A szervezet az adományozást követően az általa vállalt módon, de minimum a saját honlapján tájékoztatja az adományozót az előre kommunikált ütemezés szerint az adomány felhasználásáról, hasznosulásáról. Az egyes adománygyűjtési akciók lezárását követően közzé teszi az adományból a költségek hasznosulásának arányait, százalékosan, vagy összeg szerint mennyit fordít az adott adományból a megnevezett célra, és mennyit az egyéb adománygyűjtéshez kapcsolódó költségekre.

Minimális elvárás függetlenül az adománygyűjtés módjától vagy eszköztől, hogy azon a helyen ahol az adományozó találkozik az adománykéréssel, egyúttal megtudja, az adománygyűjtéssel kapcsolatos további információkhoz hol tud a továbbiakban hozzáférni.

NYILVÁNOSSÁG

A szervezet az Etikai Kódexben vállaltak szerint jeleníti meg az alapelvekben foglalt nyilvánossági feltételeket.

- A szükséges adatokat elhelyezi a nonprofit.hu Nonprofit Önarckép elnevezésű szervezeti adatbázisban.
- Honlapján maximum 3 kattintás mélységig elhelyezi a következő dokumentumokat
  - Jelen Etikai Kódex, és egy link a Etikai Kódex honlapjára,
  - Közhasznúsági jelentés és éves beszámoló,
  - Könyvvizsgálatot végző szervezet neve és a könyvvizsgálat eredménye (amennyiben van),
  - Gazdálkodását ki ellenőrzi, és hogyan (FEB, könyvvizsgáló címei, szervezetre vonatkozó anyagaik elérhetősége),
  - Adománygyűjtés átláthatóságát biztosító leírások (I. Melléklet)
  - Ügyfélkezelés, panaszkezelési elvek (II. Melléklet)

Jelen elvek aláírásával a szervezet egyetért. A szervezet vállalja, hogy az egységes adatközlés és az átlátható működés értelmében a jelen dokumentumban rögzített segédanyagok felhasználásával teszi nyilvánossá adatait.

Ha jelen dokumentumban tett vállalásokkal kapcsolatban panasz érkezik, akkor azt belső panaszkezelési eljárása szerint kiemelten kezeli, illetve segíti az e célra kijelölt Etikai Bizottság vizsgálatát. A vizsgálat eredményeinek közzétételében aktívan részt vesz, hozzájárul az ügy minél gyorsabb és eredményesebb tisztázásához.

ETIKAI BIZOTTSÁG

Jelen dokumentum aláírói elfogadják, hogy irányukba érkező bármilyen panaszt az e célra felállított Etikai Bizottság hivatott vizsgálni. Etikai Bizottság működési rendjét és elveit a megegyező nevű dokumentum rögzíti. Az abban foglaltakat az Etikai Kódexhez csatlakozók megismerték és elfogadták.